

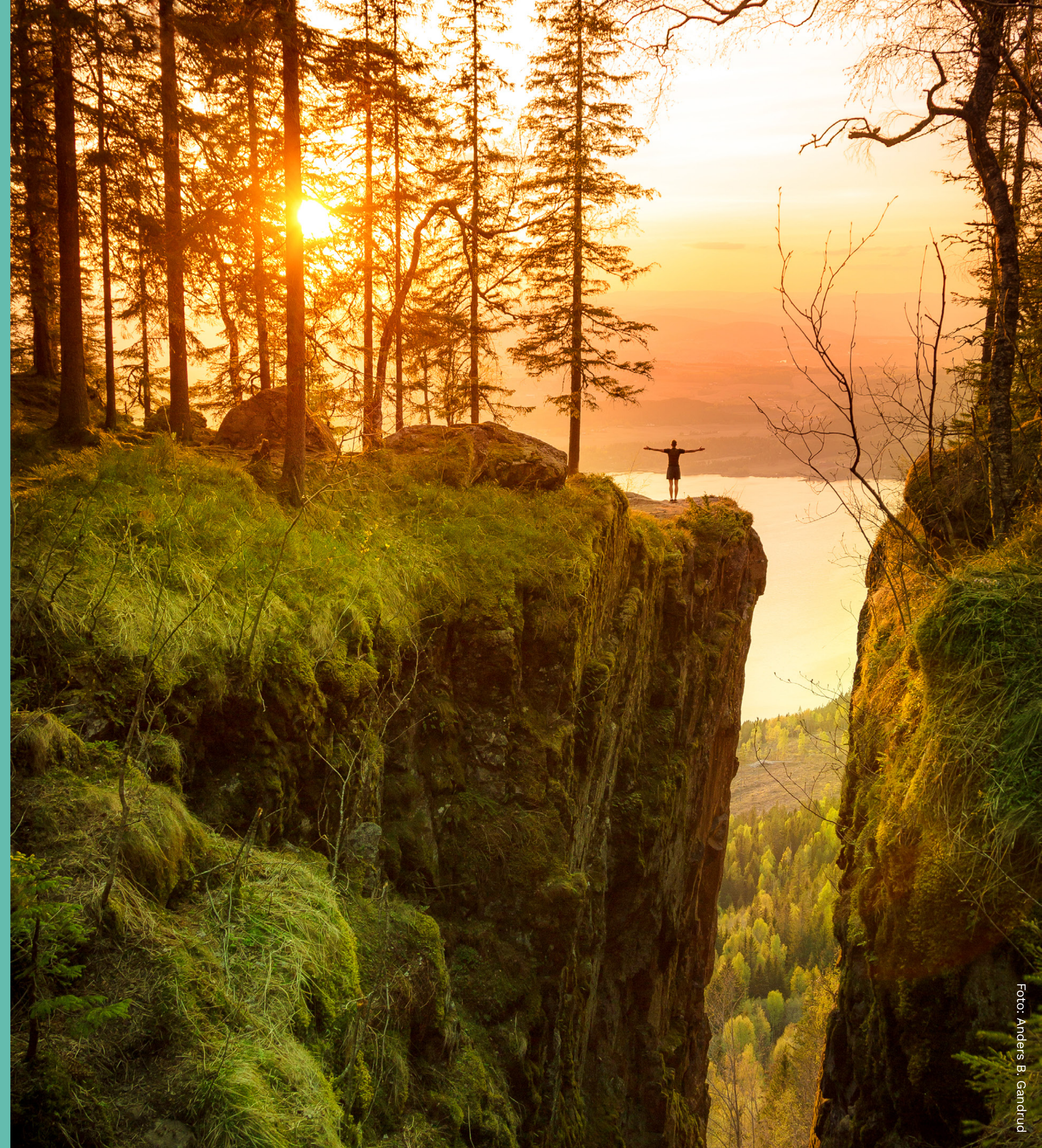

Reiselivsstrategi 2024–2026

Plan Bærekraftig reiselivsutvikling 2024

Denne planen er utarbeidet på bakgrunn av Visit Øst-Norges reiselivsstrategi 2024–2026 for å operasjonalisere og lage gjennomføringsplan for det strategiske innsatsområdet Bærekraftig reiselivs-utvikling.

Planen skal revideres årlig.

Innledning

Visit Øst-Norge har revidert sin overordnede strategi for perioden 2024-2026. I tråd med Nasjonal reiselivsstrategi, legger opp til en helhetlig og bærekraftig utvikling av reiselivet. Det innebærer at Visit Øst-Norge, i tillegg til markedsføringsopp-gavene, vil ha et sterkere fokus på destinasjonsutvikling. Da med mål om vekst i verdiskaping, fornøyde gjester, attraktive lokalsamfunn med fornøyde innbyggere samtidig som klimaavtrykket reduseres.

I januar 2024 tildeles Visit Øst-Norge med tilhørende kommuner «**Merket for bærekraftig reisemål**». I det videre arbeidet vil Merket for Bærekraftig reisemål være et verktøy for å jobbe langsiktig og målrettet med bærekraft i reiselivet. Dette krever et øye både på helheten og detaljene på et reisemål. Jobben foregår ofte i utkanten av destinasjonsledelsens tradisjonelle oppgaver og rolle.

Målet med bærekraftarbeidet er å tilrettelegge for at Visit Øst-Norge og kommunene sammen kan måle, forbedre og formidle sitt arbeid for økt bærekraft i reiselivet gjennom gode standardiserte verktøy.

De 10 prinsippene for bærekraftig reiseliv og Standard for bærekraftig utvikling legges til grunn for arbeidet med bærekraft i reiselivet.

Bevaring av natur, kultur og miljø

1. Kulturell rikdom
2. Naturmangfold
3. Klimautslipp
4. Rent miljø og ressurseffektivitet

Styrking av sosiale verdier

5. Lokal besøksstyring
6. Lokal livskvalitet og engasjement
7. Jobbkvalitet for reiselivsansatte
8. Gjestetilfredshet, trygghet og opplevelseskvalitet

Økonomisk levedyktighet

9. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsdestinasjoner gjennom lokal verdiskaping
10. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsbedrifter

Figur: 10 prinsipper for et bærekraftig reiseliv, Innovasjon Norge.

Bærekraftig reiseliv i reiselivsstrategien

Arbeidet med Merket for bærekraftig reisemål har gjort at Visit Øst-Norge nå er godt i gang med å skape en helhetlig og mer bærekraftig utvikling innenfor områdene natur, kultur, miljø og klima, samspill reiseliv – lokalsamfunn og økonomisk verdiskaping.

Bærekraftarbeidet er dermed ikke lenger et prosjekt, men en rammebetingelse for reiselivsutviklingen i Visit Øst-Norge. Det innebærer at tiltak for økt bærekraft innarbeides i alle de strategiske innsatsområdene i reiselivsstrategien, og at prosjektlederrollen går over i en koordinerende rolle i arbeidet med bærekraftig utvikling.

Tabellen til høyre viser eksempler på hvordan bærekraftig reiseliv er implementert i reiselivsstrategien.

Reiselivsstrategiens fokus på bærekraft i reiselivet	Bevare natur, kultur og miljø	Styrke sosiale verdier	Økonomisk levedyktighet
Digitalisering, markedsføring og salg			
Reduserer klimautslipp ved valg av nærmarkeder nasjonalt og internasjonalt	✓		
Jobber for sesongutjevning og lenger oppholdstid		✓	✓
Markedsfører og selger klimasmarte reiser og opplevelser			✓
Innarbeidet ansvarlig markedsføring og Kommuniserer bærekraft	✓		
Informerer gjester om god gjesteadferd	✓	✓	
Tilgjengeliggjør informasjon for gjester med særskilte behov	✓	✓	
Synliggjør lokale tilbud og opplevelser som styrker lokalsamfunnet		✓	
Innovasjon og utvikling			
Løpende utvikling av tilbud og konsepter som styrker lokalsamfunnet og bidrar til økt verdiskaping og sesongutjevning	✓	✓	✓
Bredt engasjement gjennom deltagelse i prosjekter og tiltak i regi av andre		✓	✓
Samarbeid og organisasjon			
Implementert bærekraft i reiselivsstrategien	✓		
Sikret langsiktig oppfølging av arbeidet med bærekraftig reiseliv	✓	✓	✓
Etablert destinasjonsledelse for koordinering av reiselivsutviklingen		✓	
Bærekraftig reiseliv			
Grønn mobilitet som reduserer klimautslippene	✓		✓
Flere miljøsertifiserte bedrifter og kommuner	✓		✓
Tilrettelegger for allmenn tilgjengelighet		✓	
Etablerer regionalt engasjement for bærekraft og utvikling	✓	✓	✓

Tiltaksplanens hovedfokus

Oppfølging av bærekraftarbeidet

Bærekraftansvarlig vil koordinere og overvåke arbeidet med bærekraftig utvikling.

Som del av arbeidet med Merket for bærekraftig reisemål vil det bli utarbeidet en årlig bærekraftrapport. Status i arbeidet med reiselivsutviklingen og bærekraftarbeidet vil bli rapportert til kommunestyrene og medlemsbedriftene årlig.

Som del av bærekraftarbeidet vil det bli gjennomført undersøkelser mot både innbyggere, gjester og hytteeiere. Resultatet av undersøkelsene gir et kunnskapsgrunnlag som det blir viktig at både medlemsbedriftene og kommunene tar del i for å styre reiselivsutviklingen videre.

Målsetningen er å sikre en langsiktig og målrettet bærekraftig reisemålsutvikling som resulterer i remerking av Visit Øst-Norge regionen for Merket for bærekraftig reisemål i 2027.

Grønn mobilitet og tilgjengelige opplevelser

Transport er i dag den største utfordringen i forhold til klima og utgjør 75% av samlet utslipp fra kjernenæringene i reiselivet. Grønn mobilitet og tilgjengelige reiselivsopplevelser blir derfor et viktig tiltaksområde fremover. Reiselivet i Øst-Norge region har allerede strategisk valgt å ha Norge som hovedmarked. Den nære beliggenheten til Oslo og de befolkningstunge områdene i Viken og Innlandet er et stort konkurransefortrinn. Kort reisevei og til dels gode kollektivløsninger for buss og tog bidrar til å redusere klimautslippet kraftig. Det kan da være naturlig å sette ekstra fokus på å fremme og utvikle miljøvennlig transport og benytte miljøvennlig transport som del av konsept- og produktutviklingen.

Målsetningen er, i tråd med Nasjonal Reiselivsstrategi 2030, at CO2-avtrykket fra de besøkendes transport til/fra/ i regionen, skal reduseres med ti prosent årlig. Vi skal være en pådriver for at klimautslippene i hele transportsektoren går ned, både gjennom egne gode tiltak og tiltak i regi av andre private og offentlige instanser.

Bred involvering av kommuner og medlemsbedrifter

Bærekraftig reiseliv adresser flere temaer som gjør at dialogen med kommunene og medlemsbedriftene aktualiseres fremover. Eksempler kan være:

- Tilrettelegging av natur- og kulturbaserte opplevelser, herunder allmenn tilgjengelighet
- Trafikale utfordringer som resultat av stort besøkstrykk
- Klimaendringer og beredskapsutfordringer i forhold til besøkende
- Økt kildesortering i områder med hyttebebyggelse og i mye besøkte naturområder
- Miljøsertifisering både i kommuner og blant medlemsbedrifter
- Øke stoltheten knyttet til reiselivet, opplevelsene og møteplassene i lokalsamfunnet

Målsetningen er å gjennomføre utviklingsmøter i alle regionene i 2024 for å kartlegge regionale og lokale utfordringer og igangsatte tiltak som kan jobbes med fremover.

Tiltaksplan

Tiltaksplanen vil være dynamisk og tilpasses gjennom året, blant annet med regionale og lokale prosjekter og tiltak.

Planen revideres årlig.

Formål	Tiltak
Oppfølging av arbeidet med bærekraftig reiseliv	
Følge opp og overvåke helhetlig bærekraftig reisemålsutvikling	Overvåke områder som potensielt er pressområder hvor lokalbefolkningen og/eller gjestene blir negativt påvirket av høyt besøksvolum. Vurdere behov for tiltak i samarbeid med destinasjonsledelsen og involverte parter lokalt.
	Overvåke kommunikasjon og formidling av gode bærekraftstiltak- og budskap ihht. etablerte strategiske delplaner og retningslinjer for ansvarlig markedsføring i Visit Øst-Norge.
	Produsere engasjerende innhold som bidrar til lokal gjenkjenning, begeistring, stolthet og kunnskap om det lokale reiselivet.
Reisemålet skal ha en flerårig reisemålsstrategi med årlig oppdaterte handlingsplaner	Revidere handlingsplaner for alle satsingsområder årlig. Revidere vedtatt reiselivsstrategi hvert 3. år.
Gjennomføre undersøkelser som styrker kunnskap, besvarer indikatorer og avdekker behov for tiltak	Gjennomføre bedriftsundersøkelse, gjesteundersøkelse og innbyggerundersøkelser hvert 3 år og ved behov. Analysere undersøkelsene og bruke kunnskapen aktivt i utvikling av reisemålet og revisjon av handlingsplaner for satsingsområdene i strategien.
Rapportere og orientere	Årlig orientering for kommunestyre og medlemmer om status i reiselivsutviklingen og bærekraftarbeidet.
	Årlig kartlegging og rapportering av bærekraftarbeidet til Innovasjon Norge.
	Remerke regionen med Merket for bærekraftig reisemål i 2027.
Bidra til lokal verdiskaping gjennom konseptuering og produktutvikling	Bidra til å trekke frem og utvikle gode og salgbare konsepter og produkter som kan kommuniseres/selges i Visit Øst-Norges salgs- og markedskanaler.
Involvere eiere av fritidsboliger i utvikling av lokalt reiseliv	Ha dialog med aktuelle kommuner som tilrettelegger for utvikling av områder for fritidsboliger for å involvere eierne av fritidsboligene i reiselivsutviklingen lokalt.

Tabellen fortsetter på neste side →

Formål**Tiltak****Skape regionalt engasjement****Tilrettelegge for økt regionalt engasjement for lokal og bærekraftig reiselivsutvikling**

Etablere regionale grupper som kan overvåke reiselivsutviklingen og jobbe med å avdekke utfordringer og muligheter lokalt og iverksette tiltak for økt bærekraft. Gruppene kan bestå av representanter fra kommunene, utvalgte bedriftsrepresentanter, stedlig regionkoordinator, ev. andre relevante interessenter. Visit Øst-Norges bærekraftsansvarlig tar initiativ til etablering.

Rent miljø**Øke antall miljøsertifiserte medlemsbedrifter og kommuner**

Motivere og legge til rette for gruppesertifisering for medlemsbedriftene. Ha faste konsulenter med gode priser som kan følge opp flere medlemsbedrifter samtidig.

Utfordre kommunene til å sertifisere sin kommuneadministrasjon. Invitere repr. fra kommunene til felles kunnskapsmøte og starthjelp.

Bidra til økt kildesortering i regionen

Kartlegge kildesortering i hytteområder og gå i dialog med renovasjonsselskapene for å jobbe mot å få på plass infrastruktur og løsninger for bedre sortering.

Kartlegge behovet for toaletter og avfallsreturpunkter i områder med høyt besøkstrykk (i utfartsområder som badeplasser og turområder og i sentrumsområder).

Tilrettelegge naturopplevelser og ivareta lokalbefolkning i pressområder

Engasjere kommunene til å kartlegge tur- og besøksområder i pressområder og vurdere behov for tilrettelegging og ivaretagelse av natur og lokalbefolkning. Iverksette tiltak.

Grønn mobilitet og tilgjengelige opplevelser**Tiltak for å redusere utslipp**

Jobbe for et bedre kollektivtilbud hele året, også i ferietid og høysesong. Styrke samarbeid mellom reiseliv og transportører. Innlandet – ta bussen for en 10'er, videreføre direktebuss fra Oslo–Jevnaker. Skape gode tog-til-attraksjon-tilbud.

Bidra til tilbud om bildeling i samarbeid mellom reiselivsaktører/hotell og bilforhandlere.

Rundtur med elbil gjennom hele destinasjonens kommuner, med fokus på historiske veier og scenic routes.

Jobbe for reetablering av flybuss fra Gjøvik til OSL.

Følge arbeidet med Togring Viken Vest.

Tilgjengelige opplevelser

Styrke tematiserte togopplevelser og utvikle gode reisetilbud gjennom å bruke tog til og fra destinasjonen.

Kartlegge overnattingssteder og opplevelser som er tilrettelagt for brukere med særskilt behov. Samle og formidle tilrettelagte tilbud i filmer og bilder, i artikler på web, informasjon i turistbrosjyre og på turistkontorene i destinasjonen. Innhente turforslag i alle regioner.

Iverksette tiltak for bedre tilrettelegging for brukere med særskilte behov i samarbeid med aktuelle aktører.

Bærekraftig Reisemål

Lokalt engasjement
i et langt perspektiv

